

Abstrakt

Rigorózní práce „Systémová korupce v Liberci. Jak ji řešit?“ se zabývá tématem systémové korupce a klientelismu a jejich rolí v postkomunistické společnosti. Práce je koncipována jako případová studie (Yin 1994, 2003, Flyvbjerg 2006, 2011), jejíž teoretický rámec překračuje běžné koncepty korupce (public office, market centered theory, public interest) a staví na teoriích systémové korupce (Caiden & Caiden 1977, resp. Caiden 2003, Johnston 1998, Wallis 2006, Stefes 2004, 2007, Jowitt 1992 aj.), jejich dopadech na společnost v oblastech vládnutí, občanských svobod, sociální soudržnosti a veřejné ekonomiky. Empirická část práce pak zkoumá projevy obou fenoménů na příkladu liberecké radnice; výzkum je zhruba ohraničen lety 1998 – 2010, kdy se v mediálním i politickém diskurzu nejvíce projevuje faktor propojení vedení města a stavební lobby. Cílem výzkumu je na jednotlivých případech chování a jednání politické reprezentace, úředníků a četných ekonomických subjektů identifikovat a ověřit naplnění indikátorů systémové korupce a klientelismu, stanovené v preempirické části práce. Metodicky rigorózní práce staví na hloubkových rozhovorech s aktéry (politici, úředníci, orgány činné v trestním řízení aj.), studiu a analýze nejrůznějších dokumentů (zápisy a podkladové materiály rady a zastupitelstva města, smlouvy, faktury aj.), studiu a analýze politického a mediálního diskurzu. Zcela podrobně se empirická část zabývá kauzami prodeje spalovny, stavby hokejové arény či průmyslové zóny Sever a rolí politicko-ekonomické lobby v nich, systémem kontrahování veřejných zakázek libereckou radnicí na pozadí dvou aspektů, jímž je způsob zadávání (nejčastěji omezené řízení formou více zájemců) a úzký okruh poptávaných firem, jakož i propojením tohoto systému na financování místního hokejového klubu. Samostatně pak práce pojímá problematiku přípravy mistrovství světa v klasickém lyžování v roce 2009 a s ní spojené nezákonnosti. Navazující část zkoumá roli úředníků liberecké radnice v systémovekorupčním prostředí, které se na jedné straně navenek projevuje v jejich nucených odchodech, na straně druhé nejrůznějšími benefity, bonusy a velkorysým finančním odměňováním. Následně pak práce přibližuje jednak případy ostrakizace whistleblowerů a politických protivníků systémovekorupční sítě, jejich zastrasování či terorizování a odvolávání z funkcí a v opačném pohledu pokusy o imunizaci korupce jejími samotnými aktéry. Závěrečná pasáž se zabývá možnostmi, jak systémovou korupci řešit. V reálu často užívaný koncept principal – agent staví do kontradikce se systémovým řešením, (Stefes 2007, Rothstein 2007, Frič 2012, Persson, Rothstein, Teorell 2013 aj.) jako je institut vnějšího principala, teorie velkého třesku či

radikální změna financování politických stran jakožto hlavních aktérů systémové korupce. Pro řešení systémové korupce v Liberci pak navrhuje čtyři nezbytné podmínky.